

Skjønnheten i forfa

Mona K. Lalims tolker skjønnheten i forfallet. Hennes malerier av historiske bygnings-elementer er annerledes enn det meste annet vi ser i samtidskunsten.

KUNST
Mona K. Lalim
«Complementi»
Galleri Semningsen, Oslo. Til 12/12.

Ruiner har alltid fascinert mennesket. Fenomenet ble tydelig i renessansen, men har antagelig eksistert mye lenger. Romantikken diktere og billedkunstnere hadde en draging til ruinene etter antikkens store kulturer. På 17- og 1800-tallet var det en del av den nord-europeiske overklassens utdanningsprosjekt å foreta en såkalt dannelsesreise til sydlige egne. Mange, som vår egen Henrik Ibsen, lot seg inspirere av Johan W. von Goethes reiseskildring

«Min italienske reise», utgitt i 1816.

Mona K. Lalim har også foretatt sin italienske reise. I tillegg til studieopphold ved Det norske institutt og Skandinaviske forening i Roma bor hun lange perioder i Italia. Hun har et hus i kystbyen Terracina som ligger for enden av romernes snørrette Via Appia, romertidens utgave av en motorvei. I Italia har hun latt seg fascinere av de mange lagene av tid som fremkommer i bygningskulturen, der lag er blitt lagt på lag og nye bygg er blitt reist på ruiner opp gjennom århundrene.

Ved å skape sine egne uttrykk for den mosaikken av historier som ligger i slitasjen og fremkomsten av restene etter ulike dekor- og bygningselementer, har Mona K. Lalim (født 1954) skapt sitt eget, billedmessige univers. Hun kopierer ikke ting hun ser, men skaper fantasibilder inspirert av det mangfoldet hun finner i den historiske, italienske bygningskulturen.

Dette har hun holdt på med siden 2004, da opplevelsen av rom og fascinasjonen for historiens slitasje dukket opp i bildene hennes første gang. I årene etter har maleriene vært preget av et detaljrikt og ofte fargesterkt og fargerikt uttrykk. Mona K. Lalim henter frem skjønnheten i forfallet, med en sterk fascinasjon for detaljer og fargespeillet i historiske dekorasjoner.

Slik sett peker bildene hennes

mot en kunstnerisk sjanger som er blitt stadig mer populær de senere årene: «Ruinporno». Det dreier seg ofte om fotografier der forfalne og rivnings-truede bygninger fungerer som kulisse for ulike iscenesettelser. Det er ikke vanskelig å forstå kunstnernes fascinasjon for det fremskredne forfallet i gamle industribygg og nedlagte institusjoner. Det er selvfølgelig unntak som bekrefter regelen, men dessverre er mye av «ruinporno»-kunsten overfladisk og konstruert. Ruinene tjener sjelden til noe mer enn å være en kulisse for middels gode ideer.

Det er ikke tilfellet med Mona K. Lalims arbeider. Hennes konstruksjoner bygger på historisk forfall, men de unndrar seg «ruinporno»-begrepet fordi de ikke leker med forfallet. De konstruerte motivene har en selvstendig kraft som balanserer på velfunge-

rende kompositoriske prinsipper, uventede fargekombinasjoner og en overbevisende håndverksmessig dyktighet. Gjennom sin konsekvente bearbeiding av et begrenset tema har hun boret i dybden, og fremkaller stadig nye lag av den fascinasjonskraften som ligger i historiens mange detaljer.

Denne utstillingen er mer dempet enn tidligere. Det er ikke så mange og sterke farger som publikum er blitt vant til. Men selv om det går mye i sort og ulike nyanser av brunt og beige, er det like fullt et fargesterkt inntrykk. For dette er en maler som behersker sine virkemidler. Fargene er aldri endimensjonale og flate. Og det er akkurat mange nok malerier med det sterke fargespeillet publikum er blitt vant med til å holde fargeopplevelsen på et godt nivå.

Mona K. Lalim har en sterk fascinasjon for detaljer og farge-spillet i historiske dekorasjoner. ALLE FOTO: MIMSY MØLLER

llet

Denne gangen har Mona K. Lalim i tillegg kombinert maleriene med fysiske bygningsfragmenter. Det dreier seg om marmorplater fra 1700-tallet med vakker huggede detaljer, eller dekorelementer og fargylte akantusranker fra ødelagte møbler. De siste er enten montert kant i kant med maleriene, eller de er plassert i en separat glassboks over maleriene, som i sin tur gjerne er montert i pleksglassbokser. Forskjellen mellom glass og pleksi kan oppleves litt forstyrrende, men det er ikke verre enn at det er til å leve med. De nevnte marmorplatene kombineres ikke med maleri. De fremstår som skulpturer og er montert på rustanløpne jernplater. Den enkle, men sikre komposisjonen blir en inngangsport til utstillingen. Kunstneren har også brukt jern til å ramme inn flere av maleriene.

Bildene gir inntrykk av å være realistiske, men de er som nevnt

skapte i hennes hode. Og i flere malerier skaper hun rene abstraksjoner, mønstre som kan minne om ting som kunne vært avskrapninger gjennom lag av maling på en historisk vegg. Eller det kan være rene formeksperimentet med linjer og flater satt opp mot hverandre. Nok en gang har ikke disse bildene hold i noe forelegg. De bidrar til å utvide utstillingens tematikk og tilfører kunsten nye rom å agere i.

Mona K. Lalims malerier har fascinert meg siden første gang jeg så dem. Jeg har en sterk affinitet til arkitektur, og jeg lar meg lett fascinere når billedkunst og arkitektur går opp i en høyere enhet. Derfor har denne kunsten en sterk tiltrekningskraft på meg. Og selv om jeg er litt sær i dette henseende, tror jeg at maleriene har en egen styrke som gjør at andre ser det samme som meg.

Når du legger til at dette er en utstilling som løfter frem naturlige materialer, godt håndverk og klassiske (komposisjons-)prinsipper, blir det en estetisk reise tilbake til noen kvaliteter vi som samfunn og kultur har ignorert i lang tid. I en slik sammenheng blir den italienske tittelen, «Complementi», meningsbærende på flere plan. Ordet «komplement» har ingen ting med et rosende «kompliment» å gjøre, men betyr «å utfylle». Og det er nettopp det jeg opplever at Mona K. Lalims kunst gjør, den fyller et tomrom og svarer på et savn etter noe ser er nært og ekte.

Kjell Inge Røkke innrømmer at det er hans luksusgarderobe som ble levert inn til Fretex. FOTO: LISE ÅSERUD/NTB SCANPIX

Røkke sto bak mystisk dressdonasjon til Fretex

Forretningsmannen Kjell Inge Røkke innrømmer at det var hans luksusgarderobe som var donert til Fretex.

Det forteller Røkkes pressetalsmann Rolf Nereng til Min-Mote.

Røkke har nok ikke selv hatt full kontroll over at klær fra en større opprydding for flere måneder siden havnet hos Fretex, skriver han i en epost til motenettstedet.

Nereng opplyser at Røkke ikke selv har donert dressene til gjenbrukskjeden, men håper folk liker dem og betaler en god pris til det positive

arbeidet Fretex gjør. Røkke opplever at det er hyggelig at han kan bidra til bedre økonomi og mye oppmerksomhet rundt et så godt formål.

Det har fram til nå vært mye spekulasjoner om det har vært Røkkes luksusgarderobe som ble levert til Fretex terminalen på Alnabru. Etter dressalget på Fretex Majorstuen tirsdag kveld kom det inn flere tips om at det måtte være Røkke som eide klærne.

Donasjonen er den største i verdi fra en enkeltperson til Fretex noen gang. Det dreide seg om 300 designerblazere og skreddersydde dressbukser i kasjmir, ull og silke. Prisene på hvert av plaggene kan trolig ligge på mellom 50.000 og 100.000 kroner. (NTB)

Velkommen til
Julegrantening
PÅ UNIVERSITETSPlassen SØNDAG 2. DESEMBER KL. 17.00

Ordfører Marianne Borgen,
Lysejordet skoles barnekor,
Frelsesarmeens hornorkester

Falkeltog kl. 16.30, oppmøte kl. 16.00 på Jernbanetoget.

HL-SENTERET

MANDAG 3. DESEMBER KL. 18.30

FILMVISNING
TYSKLANDSSTUDENTER - 75 ÅR ETTER

Regissør
Elsa Kvamme

ARR.: HL-SENTERETS VENNEFORENING
Huk Aveny 56 - Buss nr. 30 - Gratis parkering
www.hlsenteret.no